

IV

(Muud aktid)

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS

nr 85/06/COL,

6. aprill 2006,

millega viiekümne kuuendat korda muudetakse riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, lisades uue peatüki 25.B „Regionaalabi aastatel 2007–2013”

EFTA JÄRELEVALVEAMET, ⁽¹⁾

arvestades, et Euroopa Ühenduste Komisjon (edaspidi „Euroopa Komisjon”) võttis 4. märtsil 2006 vastu regionaalabi suunised aastateks 2007–2013, ⁽⁶⁾

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, ⁽²⁾ eriti selle artikleid 61–63 ja protokolli 26,

arvestades, et kõnealused suunised on olulised ka Euroopa Majanduspiirkonna jaoks,

võttes arvesse EFTA riikide vahelist järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevat lepingut, ⁽³⁾ eriti selle artiklit 24 ja artikli 5 lõike 2 punkti b,

arvestades, et EMP riigiabi eeskirjade ühtne kohaldamine tuleb tagada kogu Euroopa Majanduspiirkonnas,

võttes arvesse järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 I osa artiklit 1,

arvestades, et EMP lepingu XV lisa lõpus oleva peatüki „ÜLDIST” punkti II kohaselt peab järelevalveamet pärast Euroopa Komisjoni konsulteerimist vastu võtma Euroopa Komisjoni poolt vastuvõetud õigusaktidega kooskõlas olevaid õigusakte,

arvestades, et järelevalve- ja kohtulepingu artikli 24 kohaselt jõustab järelevalveamet EMP lepingu riigiabi käsitlevad sätted,

olles konsulteerinud Euroopa Komisjoniga,

arvestades, et järelevalve- ja kohtulepingu artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt avaldab järelevalveamet teateid või suuniseid küsimuste kohta, mida EMP leping käsitleb, kui see on sätestatud kõnealuses lepingus või järelevalve- ja kohtulepingus või kui järelevalveamet seda vajalikuks peab,

meenutades, et järelevalveamet on kõnealusel teemal konsulteerinud EFTA riikidega 20. veebruaril 2006 Islandile, Norrale ja Liechtensteinile saadetud kirjaga,

meenutades riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, ⁽⁴⁾ mille järelevalveamet kiitis heaks 19. jaanuaril 1994, ⁽⁵⁾

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

⁽¹⁾ Edaspidi „järelevalveamet”.

⁽²⁾ Edaspidi „EMP leping”.

⁽³⁾ Edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping”.

⁽⁴⁾ Edaspidi „riigiabi suunised”.

⁽⁵⁾ Suunised EMP lepingu artiklite 61 ja 62 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 artikli 1 kohaldamise ja tõlgendamise kohta, mille EFTA järelevalveamet võttis vastu ja avaldas 19. jaanuaril 1994. Avaldatud: EÜT L 231, 1994, EMP kaasanne 3.9.1994 nr 32. Suuniseid muudeti viimati 22. märtsil 2006. Edaspidi „riigiabi suunised”.

Artikkel 1

Riigiabi suuniseid muudetakse, lisades uue peatüki 25.B „Regionaalabi aastatel 2007–2013”. Uus peatükk on lisatud käesolevale otsusele.

⁽⁶⁾ ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

Artikkel 2

Olemasolev peatükk 25.A „Regionaalabi suuniste läbivaatamine ja nende kohaldamine alates 1. jaanuarist 2007” tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

EFTA riike teavitatakse käesolevast otsusest kirjaga, millele lisatakse käesoleva otsuse ja uue peatüki 25.B koopia.

Artikkel 4

Euroopa Komisjoni teavitatakse kooskõlas EMP lepingu protokolli nr 27 punktiga d, edastades talle käesoleva otsuse, sealhulgas uue peatüki 25.B koopia.

Artikkel 5

Käesolev otsus koos sellele lisatud uue peatükiga 25.B avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

Artikkel 6

Ainult ingliskeelne tekst on autentne.

Brüssel, 6. aprill 2006

EFTA järelevalveameti nimel

Bjørn T. GRYDELAND
president

Kurt JAEGER
kolleegiumi liige

LISA

„25.B. REGIONAALABI AASTATEL 2007–2013 (1)

25.B.1 Sissejuhatus

- (1) Vastavalt EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktide a ja artikli 61 lõike 3 punktide c võib teatavate ebasoodsas olukorras olevate EMP piirkondade majandusarengu edendamiseks antavat riigiabi pidada EMP lepingu põhimõtete kokkusobivaks. Sellist riigiabi nimetatakse regionaalabiks. Regionaalabi seisneb suurtele ettevõtetele investeeringuteks antavas abis või teatud piiratud juhtudel tegevuskulude katmiseks antavas abis, kusjuures mõlemal juhul on abi eesmärk konkreetsete piirkondade piirkondlike erinevuste vähendamine. Regionaalabina käsitletakse ka ebasoodsas olukorras olevates piirkondades paiknevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele suuremat investeeringuteks antavat abi, mis ületab teistes piirkondades lubatud määra.
- (2) Kuna regionaalabi eesmärk on ebasoodsas olukorras olevate piirkondade mahajäämuse vähendamine, edendab regionaalabi EMP riikide majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning EMPi ühtekuuluvust tervikuna. Teistest horisontaalse abi vormidest – nagu abi teadustööks, arendustegevuseks ja innovatsiooniks, abi tööhõiveks ja koolituseks ning keskkonnaabi, mis taotleb ühishuvidele vastavaid eesmärke kooskõlas EMP lepingu artikli 61 lõikega 3 ja mida mõnikord antakse suuremas mahus konkreetsete raskuste esinemise korral ebasoodsas olukorras olevates piirkondades (2) – eristab regionaalabi selle geograafiline spetsiifilisus.
- (3) Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi antakse kõige ebasoodsamas olukorras olevatele piirkondadele, toetades investeeringuid ja töökohtade loomist. See abi aitab vähemsoodsates piirkondades paiknevatel ettevõtetel oma majandustegevust laiendada ja mitmekesistada, julgustades eelkõige seal uusi ettevõtteid looma.
- (4) Tingimused, mida EFTA järelevalveamet (edaspidi „järelevalveamet“) kohaldab, et teha kindlaks regionaalabi kokkusobivus EMP lepinguga vastavalt selle lepingu artikli 61 lõike 3 punktidele a ja c, on koodifitseeritud järelevalveameti riigiabi suuniste (3) (edaspidi „suunist“) 25. peatükis, mis hõlmab ajavahemikku 2000–2006. (4) Ulatuslike investeerimisprojektidega seotud abi andmist reguleerivad erieeskirjad on koodifitseeritud suuniste peatükis 26.A „Mitut valdkonda hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele“. (5) Olulised poliitilised ja majanduslikud muutused alates 1998. aastast, sealhulgas EMP laienemine 1. mail 2004 ning Bulgaaria ja Rumeenia eeldatav ühinemine, on tekitanud vajaduse suuniste põhjaliku läbivaatamise järele, et valmistada ette uued suuniste aastateks 2007–2013.
- (5) Regionaalabi saab olla tõhus ainult siis, kui seda kasutatakse säästlikult ja proportsionaalselt ning kui see koondatakse EMP kõige ebasoodsamas olukorras olevatesse piirkondadesse. Eelkõige peaksid lubatud abi piirmäärad arvestama asjaomaste piirkondade arengut mõjutavate probleemide suhtelist tõsidust. Lisaks sellele peavad vähemsoodsas olukorras oleva piirkonna arendamiseks antava abi eelised kaaluma üles sellest tulenevad konkurentsimoonutused. (6) Abi eelistele antav kaal võib kohaldatavast erandist olenevalt olla erinev, mis võimaldab artikli 61 lõike 3 punktiga a hõlmatud kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade puhul taluda suuremat konkurentsimoonutust, kui artikli 61 lõike 3 punktis c käsitletud juhtudel. (7)
- (6) Teatavatel vähestel täpselt määratletud juhtudel võivad piirkonna olud olla struktuuriliselt nii ebasoodsad, et investeeringuteks ettenähtud regionaalabi koos ulatusliku horisontaalse abiga ei pruugi olla piirkonna arengu käivitamiseks piisav. Ainult sellistel juhtudel võib investeeringuteks ettenähtud regionaalabile lisaks anda tegevuskulude katmiseks antavat regionaalabi.
- (7) Järjest enam on tõendeid selle kohta, et EMPs on uute ettevõtete loomisel tõsiseid takistusi, mis on suuremad ebasoodsas olukorras olevates piirkondades. Seetõttu on järelevalveamet otsustanud ebasoodsas olukorras olevates piirkondades väikeste ettevõtete loomise julgustamiseks võtta käesolevates suunistes kasutusele uue abimeetme, mille puhul kasutatakse asjaomasest piirkonnast sõltuvalt erinevaid abi piirmäärasid.

(1) Peatükk 25.B vastab komisjoni teatisele „Regionaalabi suuniste aastateks 2007–2013“, ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

(2) Selliseks otstarbeks antavat piirkondlikku täiendavat abi ei käsitleta seetõttu regionaalabina.

(3) Järelevalveameti suuniste on kättesaadavad: <http://www.eftasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

(4) Peatüki 25 „Regionaalabi“ 1999. aasta versiooni jaotise 25.4 punkti 7 on muudetud peatükiga 16 „Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antav abi, mis vastab ühenduse suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2).

(5) Vastab komisjoni teatisele „Mitut valdkonda hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele“, EÜT C 70, 19.3.2002, lk 8, mida on muudetud ELT C 263, 1.11.2003, lk 3.

(6) Seoses sellega vt Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas 730/79, *Philip Morris*, EKL 1980, lk 2671, punkt 17, ning kohtuasjas C-169/95, *Hispaania v. komisjon*, EKL 1997, lk I-135, punkt 20.

(7) Seoses sellega vt Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu otsus kohtuasjas T-380/94, *AIUFFASS ja AKT*, EKL 1996, lk II-2169, punkt 54.

25.B.2 Reguleerimisala

- (8) Järelevalveamet kohaldab käesolevaid suuniseid regionaalabi suhtes, mida antakse kõikides EMP lepingu reguleerimisalasse jäävates ja järelevalveameti pädevusse kuuluvates majandusharudes. Lisaks sellele kehtivad mõnede suunistes käsitletud sektorite suhtes ka erieeskirjad, mis võtavad arvesse asjaomase sektori konkreetset olukorda ning mille puhul võidakse teha täielikke või osalisi erandeid käesolevatest suunistest. ⁽⁸⁾

Pikaajalise kogemuse kohaselt on järelevalveamet terasetööstuse puhul seisukohal, et regionaalabi terasesektorile, nagu see on kindlaks määratud I lisas, ei ole EMP lepingu põhimõtete kokkusobiv. Nende põhimõtete kokkusobimatud on ka nimetatud sektoris väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antavad suured üksiktoetused määruse (EÜ) nr 70/2001 ⁽⁹⁾ artikli 6 või mis tahes sellele järgneva määruse tähenduses, mille suhtes ei ole sama määrusega tehtud erandit.

Lisaks sellele ei tohi sektori eripära tõttu anda investeeringuteks ettenähtud regionaalabi II lisas määratletud sünteesiusektorile.

- (9) Abi võib anda ainult suuniste ⁽¹⁰⁾ 16. peatüki tähenduses raskustes olevatele ettevõtetele kooskõlas nimetatud peatükiga. ⁽¹¹⁾
- (10) Üldjuhul tuleks regionaalabi anda sellise mitut valdkonda hõlmava abikava raames, mis moodustab lahutamatu osa selgelt kindlaksmääratud eesmärkidega regionaalarengustrateegiast. Selline abikava võib aidata pädevatel asutustel vastavalt nende huvile piirkonna vastu ka investeerimisprojekte tähtsuse järjekorda seada. Kui üksikule ettevõttele antakse erandkorras ühekordset sihtotstarbelist abi või kui abi antakse ühes tegevusvaldkonnas, on EFTA riik kohustatud näitama, et projekt aitab ellu viia ühtset regionaalarengu strateegiat ega tekitu lubamatuid konkurentsimoonusi, arvestades projekti olemust ja mahtu. Kui abikava alusel antud abi tundub õigustamatult koonduvat mingisse kindlasse tegevusvaldkonda, võib järelevalveamet asjaomase abikava järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 (milles käsitletakse järelevalveameti ülesandeid ja pädevust riigiabi valdkonnas; edaspidi „järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3“) II osa artikli 17 alusel läbi vaadata ning teha kooskõlas kõnealuse protokoll nr II osa artikli 18 lõikega 3 ettepaneku kava tühistada.
- (11) EFTA riigid ei pea teatama regionaalabi kavast, mis vastavad kõigile grupierandide käsitlevates määrustes teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes sätestatud tingimustele, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse XV lisaga.

25.B.3 Piirkondade piiritlemine

25.B.3.1 Regionaalabi kõlblike piirkondade elanikkond, 2007–2013

- (12) Regionaalabi erandlikkuse põhimõtet silmas pidades on järelevalveamet seisukohal, et abi saavate EFTA riikide piirkondade elanikkond peab olema oluliselt väiksem kui abi mitte saavate piirkondade oma.
- (13) Silmas pidades laialt levinud muret suurtele ettevõtetele antava investeeringuteks ettenähtud abi konkurentsimoonusi tekitava toime pärast, on järelevalveamet kooskõlas Euroopa Komisjoniga ning EMP riigiabi eeskirjade ühtse rakendamise, kohaldamise ja tõlgendamise tagamise põhimõtet järgides seisukohal, et elanikkond, mida regionaalabi suunistes aastateks 2007–2013 hõlmavad, peaks piirduma kõige ebasoodsamate piirkondade ja mõne sellise piirkonnaga, mis on asjaomase EFTA riigi keskmiste näitajatega võrreldes ebasoodne piirkond.

⁽⁸⁾ Lisaks siin nimetatud sektoritele on praegu erieeskirjad olemas veel transpordi- ja laevaehitusektori kohta.

⁽⁹⁾ Määrus (EÜ) 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 364/2004, mis on EMP lepingusse inkorporeeritud XV lisa punkti 1f abil EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, lk 42).

⁽¹⁰⁾ Järelevalveameti suunistes on kättesaadavad: <http://www.eftasurv.int/fieldsofwork/fieldstateaid/guidelines/>

⁽¹¹⁾ Järelevalveametile tuleb eraldi teatada elukõige suurtele ja keskmise suurusega ettevõtetele ümberkorralduste tegemise ajal antud abist isegi juhul, kui abi antakse kinnitatud abikava alusel.

25.B.3.2 Artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud erand

- (14) Artikli 61 lõike 3 punktis a on sätestatud, et EMP lepingu põhimõtete kokkusobivaks võib pidada abi, mis on ette nähtud majandusarengu edendamiseks niisugustes piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus. Euroopa Ühenduste Kohus on leidnud, et „sõnade *erakordselt* ja *tõsine* kasutamine artikli 87 lõike 3 punktis a sätestatud erandis näitab, et selle erandi puhul peetakse silmas ainult neid piirkondi, kus majanduslik olukord on kogu ühendusega võrreldes äärmiselt ebasoodne”.⁽¹²⁾
- (15) Sellest tulenevalt leiab järelevalveamet, et ettenähtud tingimused on täidetud, kui statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri (NUTS)⁽¹³⁾ II taseme geograafiliseks üksuseks olevas piirkonnas on ostujõu standardi järgi mõõdetud sisemajanduse kogutoodang (SKT) elaniku kohta väiksem kui 75 % EMP keskmisest.⁽¹⁴⁾ EFTA riikides praegu aga sellele tingimusele vastavad NUTSi II taseme piirkonnad puuduvad.⁽¹⁵⁾ Seega ei saa artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud erandit ühegi EFTA riigi piirkonna suhtes kohaldada.

25.B.3.3 Artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erand

- (16) Euroopa Ühenduste Kohus on kohtuasjas 248/84⁽¹⁶⁾ väljendanud oma seisukohta mitmete EÜ asutamislepingu asjaomase erandiga seotud probleemide ja analüüsi kontrollraamistiku suhtes järgmiselt: „Artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandi mõju on suurema ulatusega, kui võrd see võimaldab arendada teatavaid piirkondi ilma artikli 87 lõike 3 punktis a nimetatud majanduslikest tingimustest tulenevate piiranguteta, kui selline abi *ei mõjuta kaubandustingimusi ebasoodsalt sellisel määral, mis on vastuolus ühiste huvidega*. See säte annab komisjonile volituse ka sellise abi andmiseks, mis on ette nähtud majandusliku arengu soodustamiseks liikmesriigi piirkondades, mis on ebasoodsamas olukorras võrreldes selle riigi keskmise olukorraga.” Järelevalveamet on seisukohal, et sama kehtib ka EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt.
- (17) Artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erandi kohane regionaalabi peab siiski moodustama osa EFTA riigi täpselt kindlaksmääratud regionaalpoliitikast ja järgima geograafilise kontsentratsiooni põhimõtet. Kui abi on ette nähtud piirkondadele, mis ei ole niivõrd halvas olukorras kui need, mille kohta kehtib artikli 61 lõike 3 punkt a, peab nii erandi geograafilisel kohaldamisel kui ka lubatud abi osatähtsusele olema ranged piirangud. Seega võib asjaomase abi saamise tingimustele tavaliselt vastata ainult väike osa EFTA riigi territooriumist.
- (18) Riigi ametiasutustele piisava tegevusruumi jätmiseks abikõlblike piirkondade valimisel, ilma et seataks ohtu järelevalveameti kasutatava kontrollsüsteemi tõhusust seda liiki abi korral ning kõigi EFTA riikide võrdset kohtlemist, toimub kõnealuse erandi alusel abikõlblike piirkondade valik kahes etapis: esiteks määrab järelevalveamet iga EFTA riigi puhul maksimaalse elanike arvu, keda selline abi hõlmab, ning teiseks valitakse välja abikõlblikud piirkonnad.

25.B.3.3.1 Riigi abikõlbliku elanikkonna kindlaksmääramine

- (19) Euroopa Komisjon on liikmesriikide abikõlbliku elanikkonna kindlaksmääramiseks kasutatava meetodika määratlenud oma asjakohastes suunistes. See meetod koosneb järgmistest etappidest.

a) Esiteks saavad EÜ liikmesriigid artikli 61 lõike 3 punktile a vastava EÜ erandi kohase eraldise.⁽¹⁷⁾

⁽¹²⁾ Kohtuasi 248/84, Saksamaa v. komisjon, EKL 1987, lk 4013, punkt 19.

⁽¹³⁾ Nagu on määratletud Euroopa Ühenduste Komisjoni ja Euroopa Ühenduste Statistikaameti 2001. aasta väljaandes „Statistical regions in the EFTA countries and in the candidate countries” („EFTA riikide ja kandidaatriikide statistilised piirkonnad”).

⁽¹⁴⁾ Põhineb eeldusel, et SKT näitaja kajastab mõlemat nimetatud ilmingut. Siin ja käesolevates suunistes esinevate järgnevate viidete puhul SKT-le elaniku kohta on see mõõdetud SKT ostujõu standardina. Analüüsis kasutatava iga piirkonna ja EMP keskmise SKT elaniku kohta määrab kindlaks Euroopa Ühenduste Statistikaamet.

⁽¹⁵⁾ Kui olukord muutub, võtab järelevalveamet selliste muutuste arvessevõtmiseks vastu uued suunistes.

⁽¹⁶⁾ Vt joonealune märkus nr 12.

⁽¹⁷⁾ Artikli 61 lõike 3 punktile a vastava erandi kohase regionaalabi jaoks kõlbliku elanikkonna suuruse määrab Euroopa Komisjon kindlaks kahes etapis. Esiteks määrab ta kindlaks abikõlbliku elanikkonna, kasutades punktis 15 kirjeldatud 75 % testi SKTst elaniku kohta. Teiseks võtab ta arvesse statistilise mõju piirkondi, s.t piirkondi, kus SKT elaniku kohta ületab 75 % EÜ 25 liikmesriigi keskmisest vaid EÜ laienemisest tingitud statistiliste mõjude tõttu. Need on NUTS II tasemele jäävad piirkonnad, mille SKT elaniku kohta ületab 75 % EÜ 25 liikmesriigi keskmisest, kuid on väiksem kui 75 % EÜ 15 liikmesriigi keskmisest. Oma asjakohastes suunistes on Euroopa Komisjon arvanud, et kõnealused piirkonnad peaksid ajutiselt jääma abikõlblikuks artikli 61 lõike 3 punktile a vastava EÜ erandi alusel kuni 31. detsembrini 2010.

- b) EÜ liikmesriigid saavad automaatselt eraldise, mis vastab mis tahes selliste piirkondade elanikkonnale, mis olid EÜ asutamislepingus sätestatud ja artikli 61 lõike 3 punktile a vastava erandi kohaselt abikõlblikud, kuid mis kõnealuses artiklis toodud abikõlblikkuse tingimustele oma majandusliku arengu tõttu enam ei vasta (selliseid piirkondi nimetatakse majandusarengu piirkondadeks).⁽¹⁸⁾
- c) Selleks et oleks võimalik jätkata hõredalt asustatud piirkondade toetamist, saavad asjaomased EÜ liikmesriigid ka eraldise, mis põhineb selliste hõredalt asustatud piirkondade elanikkonnal, mis on määratletud NUTS III piirkondadena, kus elanikke ruutkilomeetri kohta on vähem kui 12,5.
- d) Seejärel liidetakse punktide a–c alusel antud eraldised kokku ning kogusumma lahutatakse EÜ 25 liikmesriigi 42 %⁽¹⁹⁾ piirmäärale vastavast elanikkonna koguarvust. Saadud arv jagatakse EÜ liikmesriikide vahel meetodil, mis arvestab asjaomaste piirkondade majanduslikku olukorda (abikõlbliku elanikkonna suuruse määramiseks kasutatav piirkondlike erinevustega arvestav täpne valem on esitatud komisjoni suuniste IV lisas).
- e) Viimasena kohaldatakse turvavõrgustikku tagamaks, et ükski EÜ liikmesriik ei kaotaks üle 50 % 1998. aasta suuniste kohaselt hõlmatud elanikkonnast.

(20) EFTA riikidel on järgmised eripärad, mida tuleb abikõlbliku elanikkonna kindlaksmääramisel arvesse võtta.

- a) Kuna EFTA riikide SKT elaniku kohta on suhteliselt kõrge, ei ole artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud erandi alusel abikõlblik ükski piirkond.⁽²⁰⁾
- b) Paljud EFTA riikide piirkonnad on hõredalt asustatud.
- c) Komisjoni suuniste IV lisas sätestatud piirkondlike erinevusi arvestava meetodi alusel ei ole abikõlblik ükski piirkond, mis ei ole hõredalt asustatud piirkond.

(21) Nimetatud eripärade tõttu määrab järelevalveamet riigi hõlmatud elanikkonna kindlaks vastavalt artikli 61 lõike 3 punktile c hõredalt asustatud piirkondade põhjal.

Norras on üheksa hõreda rahvastikuga NUTS III piirkonda, mille elanikkond moodustab 29,08 % Norra elanikkonnast. Seega on Norra riigi abikõlbliku elanikkonna piirmäär 29,08 %.

NUTS klassifikatsiooni kohaselt on Island tervikuna NUTS III piirkond (samuti NUTSi I ja II piirkond). Islandi rahvastikutihedus on väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta).⁽²¹⁾ Nagu eespool (punktides 16 ja 17) nimetatud, annab artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erand järelevalveametile volituse lubada abi, mille eesmärk on soodustada majanduslikku arengut EFTA riikide piirkondades, mis on riigi keskmisega võrreldes ebasoodsamas olukorras. Lisaks sellele peaks tavaliselt abikõlblik olema vaid väike osa riigi territooriumist. Seda arvesse võttes ja Islandi elanikkonna eripära silmas pidades määrab järelevalveamet Islandi abikõlbliku elanikkonna kindlaks NUTS IV tasandi hõredalt asustatud piirkondade põhjal.⁽²²⁾ Sellistes piirkondades, kus rahvastikutihedus on väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta, elab Islandi elanikkonnast 31,6 %. Seega on Islandi elanikkonnast abikõlblik 31,6 %.

⁽¹⁸⁾ Selliseid piirkondi tuleb eristada statistilise mõju piirkondadest (vt joonealune märkus nr 17). Need on piirkonnad, mille SKT elaniku kohta oli väiksem kui 75 % EÜ 15 liikmesriigi keskmisest ja mis oma majandusliku arengu tõttu ei vasta enam EÜ 15 liikmesriigi aluseks võttes kõnealusele tingimusele.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Komisjon on määranud kogu praeguse EÜ 25 liikmesriigi abikõlbliku elanikkonna piirmääraks 42 % (parandusmeetme tõttu, millega tagatakse, et ühegi EÜ 15 liikmesriigi abikõlbliku elanikkonna osa praeguste regionaalabi kaartide alusel ei väheneks üle 50 %, on kehtestatud piirmäär tegelikult 43,1 %).

⁽²⁰⁾ Seda tuleb mõista nii, et EFTA riikide ükski piirkond (i) ei läbi SKTd elaniku kohta silmas pidades punktis 15 kirjeldatud 75 % testi ega (ii) kuulu statistilise mõju piirkondade ega majandusarengu piirkondade hulka.

⁽²¹⁾ Täpne arv on 2,9 elanikku ruutkilomeetri kohta.

⁽²²⁾ Praeguse NUTS klassifikatsiooni kohaselt moodustab Island tervikuna ühe NUTS III piirkonna. Juhul kui seda jaotust rohkem kui ühe NUTS III piirkonna kasutuselevõtmisega muudetakse, hinnatakse riigi elanikkonna abikõlblikkust NUTS III tasandi alusel.

Liechtensteinil hõredalt asustatud piirkondi ei ole ning seega puuduvad piirkonnad, mis oleksid selle alusel abikõlblikud.

25.B.3.3.2 Abikõlblike piirkondade väljavalimine

- (22) EFTA riikide poolt piirkondade väljavalimiseks kasutatavad abikõlblikuskriteeriumid peavad olema piisavalt paindlikud, et oleks võimalik arvesse võtta mitmesuguseid olukordi, mille puhul regionaalabi andmine võib olla õigustatud, kuid samal ajal peavad kriteeriumid olema läbipaistvad ja andma piisava tagatise, et regionaalabi andmine ei tekitaks kaubandusega konkurentsimoonusi määral, mis oleksid vastuolus ühiste huvidega. Sellest tulenevalt on järelevalveamet seisukohal, et investeeringuteks ettenähtud regionaalabi andmiseks artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erandi alusel võib asjaomane EFTA riik välja valida järgmised piirkonnad. ⁽²³⁾
- a) Hõredalt asustatud piirkonnad: sellised piirkonnad on põhiliselt NUTS II geograafilised piirkonnad, kus rahvastikutihedus on väiksem kui 8 elanikku ruutkilomeetri kohta, või Norrat silmas pidades NUTS III ja Islandit ⁽²⁴⁾ silmas pidades NUTS IV geograafilised piirkonnad, kus rahvastikutihedus on väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta. ⁽²⁵⁾ Selliste piirkondade valikul on lubatud siiski teatav paindlikkus, järgides järgmisi piiranguid:
- paindlikkus piirkondade valikul ei tohi kaasa tuua abiga hõlmatud elanike arvu suurendamist;
 - paindlikult käsitletavate NUTS III piirkondade rahvastikutihedus peab olema väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta;
 - sellised piirkonnad peavad külgnema NUTS III piirkondadega, mis vastavad väikese rahvastikutiheduse kriteeriumile.
- b) Üksteisega külgnevad piirkonnad, mille elanike arv on vähemalt 100 000 ja mis paiknevad kas NUTS II või III piirkonnas, mille SKT elaniku kohta on väiksem kui EMP keskmine või mille tööpuuduse määr on suurem kui 115 % riigi keskmisest (mõlemad arvatuna kolme viimase aasta Eurostati andmete keskmise põhjal).
- c) NUTS III piirkonnad, mille elanike arv on väiksem kui 100 000 ja mille SKT elaniku kohta on väiksem kui EMP keskmine või mille tööpuuduse määr on suurem kui 115 % riigi keskmisest (mõlemad arvatuna kolme viimase aasta Eurostati andmete keskmise põhjal).
- d) Saared ja teised samalaadse geograafilise eraldatusega piirkonnad, ⁽²⁶⁾ mille SKT elaniku kohta on väiksem kui EMP keskmine või mille tööpuuduse määr on suurem kui 115 % riigi keskmisest (mõlemad arvatuna kolme viimase aasta Eurostati andmete keskmise põhjal);
- e) Saared, mille elanike arv on väiksem kui 5 000, ja muud asualad elanikkonna arvuga alla 5 000, mis on geograafiliselt samalaadselt eraldatud.
- f) NUTS III piirkonnad või nende osad, millel on ühine maapiir või vähem kui 30 kilomeetri pikkune merepiir riigiga, mis ei kuulu Euroopa Majanduspiirkonna riikide hulka ega EFTAse.
- g) Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib EFTA riik määrata ka muid piirkondi, mis külgnevad piirkondadega, mille elanikkonna arv on vähemalt 50 000 inimest ning kus tehakse suuri struktuurilisi muutusi või mille suhteline mahajäämus võrreldes teiste samalaadsete piirkondadega on suur. Sellist võimalust kasutada sooviv EFTA riik peab näitama, et investeeringuteks ettenähtud regionaalabi andmine on asjaomasel piirkonnas põhjendatud, ning kasutama selleks tunnustatud majandusnäitajaid ja võrdlust olukorraga EMP tasandil.

⁽²³⁾ Võttes arvesse seda, et Island on väike, piisab Islandi puhul sellest, et määratud piirkondades on SKT elaniku kohta väiksem kui EFTA keskmine või et töötuse määr on suurem kui 115 % riigi keskmisest ning elanike arv on vähemalt 10 000.

⁽²⁴⁾ Nimetatud suuniste tekstis tuleks Islandi puhul NUTS III piirkonnad lugeda vajaduse korral NUTS IV piirkondadeks. Kui Islandi statistilist jaotust muudetakse nii, nagu joonealuses märkuses nr 22 kirjeldatud, peaks neid tekstis lugema NUTS III piirkondadena.

⁽²⁵⁾ Topeltarvestuse vältimiseks tuleks seda kriteeriumi pärast asjaomaste piirkondade suhtelise heaolu arvestamist kohaldada jäägipõhiselt.

⁽²⁶⁾ Näiteks poolsaared ja mägisel piirkonnad.

- (23) Selleks et võimaldada EFTA riikidele suuremat paindlikkust allapoole NUTS III taset jäävate äärmiselt kohaspetsiifiliste piirkondlike erinevustega tegelemisel, võivad EFTA riigid määrata kindlaks ka muid väiksemaid piirkondi, mis ei vasta eespool kirjeldatud tingimustele, eeldusel et sellise piirkonna elanikkond on vähemalt 20 000 inimest.⁽²⁷⁾ Seda võimalust kasutada sooviv EFTA riik peab näitama, et vajadus kõnealuse ala majandust arendada on suhteliselt suurem kui piirkonna teiste alade puhul, ja kasutama selleks tunnustatud majandusnäitajaid, nagu SKT elaniku kohta, tööhõive või tööpuuduse tase ja kohaliku tootlikkuse või kohalike oskuste näitajad. Järelevalveamet kiidab nende alade väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava regionaalabi heaks ning kohaldatakse ka asjakohast väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete lisatoetust. Kuna mõju levimine ümbritsevatele majanduslikult enam arenenud piirkondadele võib aga kaasa tuua konkurentsimoonusid, ei kiida järelevalveamet heaks investeeringuteks ettenähtud abi nende alade suurtele ettevõtetele ega sellist investeeringuteks ettenähtud abi, mille abikõlblikud kulud ületavad 25 miljonit eurot.
- (24) Vastavus igale EFTA riigile lubatava abikõlbliku elanikkonna kogumäärade tehakse kindlaks asjaomase piirkonna elanike arvu põhjal, tuginedes olemasolevale kõige värskemale tunnustatud allikast pärinevale statistilisele teabele.

25.B.4 Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi

25.B.4.1 Abi vorm ja piirmäärad

25.B.4.1.1 Abi vorm

- (25) Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi on abi, mida antakse alginvesteeringut vajavatele projektidele.
- (26) Alginvesteering tähendab investeeringut materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses:

- uue käitise rajamisega;
- olemasoleva käitise laiendamisega;
- käitise toodangu mitmekesistamisega, mille käigus lisatakse uusi täiendavaid tooteid;
- olemasoleva käitise tootmisprotsessi põhjaliku muutmisega.

Materiaalne vara – maa, hooned ja tehas/seadmed. Käitise omandamise korral arvestatakse ainult varade ostmist kolmandatelt osapooltelt eeldusel, et tehing toimus turutingimustel.

Immateriaalne vara – vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise kaudu.

Selle mõiste alla ei kuulu asendusinvesteeringud, mis ei vasta ühelegi nimetatud tingimusele.⁽²⁸⁾

- (27) Käitise vahetult seotud varade omandamist võib samuti käsitada alginvesteeringuna eeldusel, et käitis suleti või oleks suletud, kui seda ei oleks ostetud, ning ostjaks on sõltumatu investor.⁽²⁹⁾
- (28) Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi arvutatakse alginvesteeringut vajavast projektist tulenevate materiaalsele ja immateriaalsele investeeringutele või investeeringuprojekti alusel vahetult loodud töökohtade (prognoositavate) palgakulude alusel.⁽³⁰⁾
- (29) Abi vormid on erinevad. See võib olla näiteks abiraha; madala intressiga laen või intressitoetus; riigigarantii; aktsiate ost või muul viisil kapitali tagamine soodsatel tingimustel; maksude, sotsiaalkindlustusmaksu või muude kohustuslike lõivude vähendamine või nendest vabastamine; maa, kaupade või teenuste pakkumine soodsate hindadega.

⁽²⁷⁾ Seda miinimummäära võib vähendada saarte ja muude samalaadse geograafilise isoleeritusega piirkondade puhul.

⁽²⁸⁾ Asendusinvesteeringut võib käsitleda tegevuskulude katmiseks antava abina jaotises 25.B.5 sätestatud tingimustel.

⁽²⁹⁾ Seega ei kvalifitseeru alginvesteeringuks ainuüksi ettevõtte aktsiate omandamine.

⁽³⁰⁾ Töökohta arvatakse vahetult investeeringuprojekti käigus looduks, kui see on loodud investeeringuga seotud tegevuseks kolme aasta jooksul alates investeeringust; siia hulka kuuluvad ka töökohad, mis luuakse investeeringuga tekitatud tootmisvõimsuse rakendusastme suurenemise tulemusel.

- (30) Oluline on tagada, et regionaalabi ka tegelikult soodustaks selliste investeeringute tegemist, mida abisaavas piirkonnas muidu ei tehtaks. Seetõttu võib abi anda abikava alusel vaid siis, kui abisaaja on esitanud abitaotluse ja kava haldamise eest vastutav asutus on seejärel kirjalikult kinnitanud, ⁽³¹⁾ et üksikasjaliku kontrollimise tulemusel on tuvastatud projekti põhimõtteline vastavus enne projekti töödega alustamist ⁽³²⁾ abikavaga kehtestatud abikõlblikkuse tingimustele. Mõlemale tingimusele peab olema kõikides abikavades sõnaselgelt viidatud. ⁽³³⁾ Sihtotstarbelise abi puhul peab kinnituse abi andmise kohta enne projektis ettenähtud töödega alustamist väljastama pädev asutus eeldusel, et asjaomase meetme kohta on olemas järelevalveameti heakskiit. Kui tööd algavad enne, kui käesolevas punktis kehtestatud tingimused on täidetud, ei ole projekt abikõlblik.
- (31) Kui abi on arvatud materiaalsetele või immateriaalsetele investeeringutele tehtud kulutuste või eespool punktis 27 viidatud soetuskulude alusel tagamaks, et investeering oleks läbipaistev ja aus ning vastaks kohaldatud abi piirmääradele, peab abisaaja katma vähemalt 25 % abikõlblikest kuludest kas omavahenditest või välistest vahenditest, mis ei sisalda avaliku sektori mis tahes toetust. ⁽³⁴⁾
- (32) Tagamaks, et investeering piirkonna arengut tegelikult ja jätkusuutlikult mõjutaks, peab abi andmine sõltuma (kas abile kehtestatud tingimuste või makseviisi kaudu) sellest, kas kõnealune investeering jääks asjaomasesse piirkonda vähemalt viieks aastaks pärast investeeringu tegemist. ⁽³⁵⁾ Kui abi arvatatakse palgakulude alusel, tuleb töökohad täita kolme aasta jooksul tööde lõpetamisest. Iga investeeringu abil loodud töökoht peab asjaomas piirkonnas säilima viie aasta jooksul alates töökoha esmakordsest täitmisest. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul võivad EFTA riigid seda investeeringu säilitamise või töökohtade loomise viieaastast ajavahemikku lühendada kolme aastani.
- (33) Abi osatähtsus määratakse kindlaks suhtena võrdlushinda. Abi osatähtsus tuleb arvutada toetuse brutoekvivalendina. ⁽³⁶⁾ Toetuse brutoekvivalendina väljendatud abi osatähtsus on abi diskonteeritud väärtus, mida väljendatakse osakaaluna abikõlblike kulude diskonteeritud väärtusest. Abi korral, millest teavitatakse järelevalveametit eraldi, arvutatakse toetuse brutoekvivalent teatamise hetke seisuga. Muudel juhtudel diskonteeritakse abikõlblike investeerimiskulude väärtus abi andmise hetke seisuga. Mitmes osas antava abi väärtus diskonteeritakse vastavalt kas sellest teatamisel või selle andmisel. Diskonteerimisel ja sooduslaenus sisalduva abisumma arvutamisel kasutatakse intressimäärana abi andmise ajal kehtinud viitemäär. Juhul kui abi antakse tulevastest maksudest vabastamise või nende vähendamise vormis, diskonteeritakse abi osad viitemäärade alusel, mis kehtisid erinevatel ajahetkedel maksusoodustuste rakendamise ajal.

25.B.4.1.2 Suurtele ettevõtetele antava abi ülemmäärad (abi suurim osatähtsus)

- (34) Abi osatähtsust tuleb kohandada asjaomastes piirkondades lahendamist vajavate probleemide laadi ja tõsidust arvesse võttes. See tähendab, et abi lubatud osatähtsus on artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erandile vastavates piirkondades algusest peale väiksem kui artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud erandile vastavates piirkondades.
- (35) EMP laienemise tulemusena on EMPis heaolutaseme erinevused suurenenud, mis tingib vajaduse liigitada asjaomaseid piirkondi täpsemalt. Pidades silmas kooskõla Euroopa Ühenduse poolt vastuvõetud seisukohtadega, on järelevalveamet otsustanud kasutada sama meetodikat.

⁽³¹⁾ Abi puhul, millest tuleb järelevalveametit eraldi teavitada ja mille järelevalveamet peab heaks kiitma, peab abikõlblikkuse kinnitamine sõltuma järelevalveameti heakskiitvast otsusest.

⁽³²⁾ Tööde alustamine tähendab kas ehitustööde algust või esimese kindla kokkuleppe sõlmimist varustuse tellimiseks, kuid mitte esialgseid teostatavusuuringuid.

⁽³³⁾ Ainuke erand neist reeglitest kehtib maksude abikava puhul, mille korral vabastatakse abikõlblikud kulud maksudest või neid vähendatakse automaatselt ilma asutuste mis tahes sekkumiseta.

⁽³⁴⁾ See ei kehti näiteks subsideeritud laenu korral; avaliku sektori omakapitalilaenude või avaliku sektori osaluse korral, mis ei vasta turumajanduse investeerimisepõhimõtetele; osaliselt abi hõlmavate riigigarantiide korral; samuti avaliku sektori abi korral, mida antakse väheses tähtsuses abi reegli rakendusala.

⁽³⁵⁾ See reegel ei takista nimetatud viie aasta jooksul asendamast käitist või seadmeid, mis on kiirete tehnoloogiliste muutuste tõttu sel ajavahemikul aegunud, tingimuse, et asjaomas piirkonnas säilib majandustegevus minimaalse ajavahemiku jooksul.

⁽³⁶⁾ Järelevalveamet lõpetab oma varasema praktika, mille kohaselt arvestati EFTA riikide teatatud regionaalabi ümber toetuse netoekvivalendiks, et võtta arvesse Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 15. juuni 2000. aasta otsust kohtuasjas T-298/97, Alzetta. Kõnealusel kohtuasjas tegi Esimese Astme Kohus järgmise otsuse: „Asutamislepinguga kehtestatud riigiabi seiresüsteemi raames ei ole komisjon volitatud asutamislepingule vastavuse hindamisel võtma arvesse maksuhüvitisi seoses eraldatud finantsabiga. Selliseid makse ei kehtestata konkreetselt abile, vaid neid kehtestatakse järgnevas etapis ning neid kohaldatakse kõnealuse abi suhtes samuti nagu mis tahes tulu suhtes. Seetõttu ei saa kõnealune maks olla asjaomane abi kaubandusele ja konkurentsile konkreetse mõju hindamisel, konkreetselt hinnates kasu, mida said sellise abi saajad võrreldes konkureerivate ettevõtetega, kes ei saanud abi ning kelle tulu kuulub samuti maksustamisele.” Lisaks sellele on järelevalveamet seisukohal, et toetuse brutoekvivalendi kasutamine, mida rakendatakse ka teist tüüpi riigiabi osatähtsuse arvutamisel, aitab muuta riigiabi kontrollisüsteemi lihtsamaks ja läbipaistvamaks ning võtab arvesse ka maksuvabastusena eraldatava riigiabi suuremat osatähtsust.

- (36) Artikli 61 lõike 3 punktide c vastavates piirkondades ei tohi regionaalabi ülemmäär ületada 15 % abi brutoekvivalendist. Seda vähendatakse 10 %ni abi brutoekvivalendist piirkondade puhul, mille SKT elaniku kohta on suurem kui 100 % EMP keskmisest ja tööpuuduse määr on väiksem EMP keskmisest, mõõdetuna NUTS III tasandil (tuginedes Eurostati viimase kolme aasta andmete keskmisele).⁽³⁷⁾
- (37) Höredalt asustatud piirkondade (NUTS III tasand või madalam) ja NUTS III tasandi piirkondade või nende osade, millel on ühine maismaapiir Euroopa Majanduspiirkonna riikide hulka või EFTAse mittekuuluva riigiga, võivad alati saada abi, mille osatähtsus on 15 % toetuse brutoekvivalendist.

25.B.4.1.3 Soodustused väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele

- (38) Kui abi antakse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele,⁽³⁸⁾ võib jaotises 25.B.4.1.2 esitatud ülemmäärasid väikestele ettevõtetele antava abi puhul suurendada 20 % võrra abi brutoekvivalendist ja keskmise suurusega ettevõtetele antava abi puhul 10 % võrra abi brutoekvivalendist.⁽³⁹⁾

25.B.4.2 Abikõlblikud kulud

25.B.4.2.1 Investeeringuskulude põhjal arvutatav abi

- (39) Kulutused maale, hoonetele ja tehase/seadmetele⁽⁴⁰⁾ on alginvesteeringuks ettenähtud abi jaoks kõlblikud.
- (40) Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul võib arvesse võtta ka investeeringuga seotud ettevalmistavate uuringute ja konsultatsioonide kulusid; abi suurim osatähtsus võib sel puhul olla kuni 50 % tegelikest kuludest.
- (41) Punktis 27 nimetatud omandamise korral peaks võtma arvesse⁽⁴¹⁾ ainult kolmandatelt isikutelt ostetud vara.⁽⁴²⁾ Tehing peab toimuma turutingimustel.
- (42) Varade, välja arvatud maa ja hoonete omandamisega seotud liisingukulud võib arvestada ainult juhul, kui tegemist on kapitalirendiga ja see hõlmab kohustust pärast liisingusuhte lõppemist vara välja osta. Maa ja hoonete liisimise korral peab liising kestma vähemalt viis aastat pärast investeeringuprojekti eeldatavat lõppu suurte ettevõtete puhul ja kolm aastat väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul.
- (43) Omandatav vara peab olema uus, välja arvatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ning ülevõtmiste puhul. Ülevõtmiste puhul arvatakse maha vara, mille soetamiseks on abi antud juba enne ostu.
- (44) Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul võib alati arvesse võtta immateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute (tehosiire patentide, litsentside, oskusteabe või patenteerimata tehniliste teadmiste omandamise teel) kogumaksumust. Suurte ettevõtete puhul on sellised kulud abikõlblikud ainult kuni 50 % ulatuses projekti kõikidest abikõlblikest investeeringuskuludest.
- (45) Abikõlbliku immateriaalse vara puhul kehtivad kõikidel juhtudel tingimused, mis on vajalikud selle vara kestva seotuse tagamiseks abi saava piirkonnaga, mis on regionaalabi kõlblik, seega ei tohi seda vara üle viia teistesse piirkondadesse, eriti piirkondadesse, mis ei ole regionaalabi kõlblikud. Selleks peab abikõlblik immateriaalne vara vastama eelkõige järgmistele tingimustele:

- vara tuleb kasutada üksnes nendes käitistes, mis saavad regionaalabi;
- vara tuleb käsitleda amortiseeruva varana;
- vara tuleb osta kolmandalt isikult turutingimustel;

⁽³⁷⁾ Erandkorras võib NUTS III tasandi piirkondade puhul või väiksema piirkonna puhul, mis külgneb artikli 61 lõike 3 punktide a vastava piirkonnaga, lubada suuremat abi ülemmäära, kui see on vajalik selleks, et erinevused kahe piirkonna vahel ei ületaks 20 %.

⁽³⁸⁾ Komisjoni 25. veebruari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 364/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) 70/2001 (ELT L 63, 28.2.2004, lk 22), I lisa, mis on EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 131/2004 inkorporeeritud EMP lepingusse XV lisa punkti 1f abil (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, lk 42), või mis tahes järgnev määrus.

⁽³⁹⁾ Nimetatud soodustusi ei kohaldata transpordisektoris antava abi korral.

⁽⁴⁰⁾ Kulutused transpordisektoris transpordivahendite (vallasvara) soetamiseks ei ole alginvesteeringuks ettenähtud abi kõlblikud.

⁽⁴¹⁾ Erandjuhtudel võib abi arvutada omandamise kaudu päästetud või loodud töökohtade (prognoositavate) palgakulude põhjal. Sellistest juhtumitest tuleb järelevalvemetit eraldi teavitada.

⁽⁴²⁾ Kui omandamisega kaasnevad ka muud alginvesteeringud, liidetakse viimastega seotud kulutused ostukuludele.

— vara tuleb liita äriühingu varale ja see peab jääma regionaalabi saavasse käitisesse vähemalt viieks aastaks (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul kolmeks aastaks).

25.B.4.2.2 Palgakulude põhjal arvatav abi

- (46) Nagu on näidatud jaotises 25.B.4.1.1, võib regionaalabi arvutada ka alginvesteeringu projekti tulemusena loodavate töökohtade prognoositud palgakulude⁽⁴³⁾ põhjal.
- (47) *Töökohtade loomine* tähendab otseselt konkreetses käitises palgatud töötajate arvu⁽⁴⁴⁾ puhasväärtuse suurendamist 12 eelneva kuu keskmisega võrreldes. Seepärast tuleb 12 kuu jooksul loodud töökohtade arvust lahutada sama aja jooksul kaotatud töökohtade arv.⁽⁴⁵⁾
- (48) Abisumma ei tohi ületada teatavat protsenti tööle võetud isiku palgakulust arvatuna kahe aasta kohta. See protsent võrdub kõnealuse piirkonna puhul investeeringutoetuse lubatud osatähtsusega.

25.B.4.3 Ulatuslikele investeerimisprojektidele antav abi

- (49) Käesolevate suuniste mõistes on ulatuslikuks investeerimisprojektiks selline käesolevates suunistes määratletud alginvesteering, mille abikõlblikud kulud on suuremad kui 50 miljonit eurot.⁽⁴⁶⁾ Selleks et ulatuslikku investeerimisprojekti ei oleks käesolevate suuniste kohaldamise vältimiseks võimalik jagada kunstlikult allprojektideks, peetakse ulatuslikku investeerimisprojekti ühtseks investeerimisprojektiks, kui üks või mitu äriühingut teevad alginvesteeringu kolme aasta jooksul ja see moodustub põhivarast, mida ei ole majanduslikult võimalik osadeks jagada.⁽⁴⁷⁾
- (50) Selleks et arvutada, kas ulatuslike investeerimisprojektide abikõlblik kulu ulatub käesolevates suunistes kehtestatud piirmääraneni, tuleb abikõlblike kuludena arvestada kas traditsioonilisi investeerimiskulusid või palgakulusid, olenevalt sellest, mis on suuremad.
- (51) Järelevalveamet on kahes järjestikus dokumendis – 1998. aasta⁽⁴⁸⁾ ja 2004. aasta⁽⁴⁹⁾ mitut valdkonda hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele – vähendanud konkurentsimoonutuste vältimiseks sellistele projektidele antava abi ülemmäära. Lihtsustamise ja suurema läbipaistvuse huvides on järelevalveamet otsustanud lisada 2004. aasta mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi sätteid regionaalabi suunistele aastateks 2007–2013.
- (52) Seetõttu ei kohaldata 2004. aasta mitut valdkonda hõlmavat raamprogrammi enam abi suhtes, mida antakse või millest teatatakse⁽⁵⁰⁾ pärast 31. detsembril 2006, ning see asendatakse käesolevate suunistega.⁽⁵¹⁾

25.B.4.3.1 Ulatuslike investeerimisprojektide suurem läbipaistvus ja järelevalve parandamine

- (53) EFTA riigid on kohustatud järelevalveametile eraldi teatama mis tahes abist, mida antakse olemasolevate abikavade alusel investeerimisprojektidele juhul, kui kõikidest allikatest saadav abi ületab lubatud piirmäära, mida 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kuludega investeering võib punktis 56 kehtestatud ulatuses ja tingimustel saada.⁽⁵²⁾

⁽⁴³⁾ Palgakulu on abisaaja poolt tegelikult töötajatele makstud kogusumma, mis hõlmab brutopalka (enne maksude mahaarvamist) ja kohustuslikke sotsiaalkindlustusmaksid.

⁽⁴⁴⁾ Töötajate arv tähendab aasta tööjõuühikute arvu ehk täistööajaga töötajate arvu ühe aasta jooksul, kusjuures osalist tööaega ja hooajajärgset tööd mõeldakse aasta tööjõuühikute arvu murdosades.

⁽⁴⁵⁾ Selline määratlus kehtib nii olemasoleva kui ka loodava ettevõtte puhul.

⁽⁴⁶⁾ Nimetatud 50 miljonit eurot tuleb arvutada abi andmise kuupäeval kehtinud hindade ja vahetuskursside põhjal või eraldi teavitamist eeldavate ulatuslike investeerimisprojektide puhul teavitamise kuupäeval kehtinud hindade ja vahetuskursside põhjal.

⁽⁴⁷⁾ Selleks et hinnata, kas alginvesteering on majanduslikult jagamatu, võtab järelevalveamet arvesse tehnilisi, funktsionaalseid ja strateegilisi seoseid ning geograafilist asukohta (lähedust). Majanduslikku terviklikkust hinnatakse omandilisest kuuluvusest sõltumatult. See tähendab, et otsustades, kas ulatuslik investeerimisprojekt moodustab ühtse investeerimisprojekti, peab hindamine olema ühesugune, sõltumata sellest, kas projekti teostab üks ettevõtja või mitu ettevõtjat, kes jagavad investeerimiskulusid, või mitu ettevõtjat, kes kannavad eri investeeringute kulusid sama investeerimisprojekti raames (näiteks ühisettevõtte puhul).

⁽⁴⁸⁾ Lisatud peatükki 26.A „Mitut valdkonda hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele“, mis vastab komisjoni teatisele „Mitut valdkonda hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele“ (EÜT C 107, 7.4.1998, lk 7), tühistatud järelevalveameti 15. detsembril 2004. aasta otsusega nr 371/04/COL.

⁽⁴⁹⁾ Lisatud peatükki 26.A.

⁽⁵⁰⁾ Investeerimisprojekte, millest tuleb eraldi teatada, hinnatakse teatamise ajal kehtinud eeskirjade kohaselt.

⁽⁵¹⁾ Käesolevate suuniste ulatusliku reguleerimisala tõttu otsustas järelevalveamet, et tehniliselt ei ole võimalik koostada loetelu valdkondadest, kus esineb tõsisid struktuurilisi raskusi.

⁽⁵²⁾ Sihtotstarbelisest üksiktoetusest tuleb järelevalveametile alati teavitada. Abi ilmse mõju tõttu kaubandus- ja konkurentsitingimustele on eriti oluline põhjendada just ulatuslikele investeerimisprojektidele antava sihtotstarbelise üksiktoetuse seost regionaalarenguga.

Järgmises tabelis on esitatud erinevate piirkondade teatamiskohustuse künnised käesolevate suuniste raames enim kasutatava abi osatähtsuste puhul.

(eurodes)

Abi osatähtsus	10 %	15 %	20 %	30 %	40 %	50 %
Teatamiskohustuse künnis	7,5 mln	11,25 mln	15,0 mln	22,5 mln	30,0 mln	37,5 mln

- (54) Kui regionaalabi antakse olemasolevate abikavade põhjal ulatuslikele investeerimisprojektidele, mille puhul teatamiskohustus puudub, peavad EFTA riigid 20 tööpäeva jooksul alates abi andmisest päeva asutuse poolt esitama järelevalveametile III lisas toodud standardvormis nõutava teabe. Järelevalveamet avaldab kokkuvõtliku teabe järgmisel veebilehel: www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldstateaid
- (55) EFTA riigid peavad säilitama üksikasjalikud andmed ulatuslikele investeerimisprojektidele antava abi kohta. Niisuguseid andmeid, mis peavad sisaldama kogu vajalikku teavet tõendamaks, et abi suurimat lubatud osatähtsust ei ole ületatud, tuleb säilitada 10 aastat alates abi andmise kuupäevast.

25.B.4.3.2 Ulatuslike investeerimisprojektide hindamise eeskirjad

- (56) Ulatuslikele investeerimisprojektidele antava investeeringuteks ettenähtud regionaalabi suhtes kehtivad järgmise jaotuse põhjal kohandatud ülemmäärad. ⁽⁵³⁾

Abikõlblikud kulud	Abi kohandatud ülemmäär
Kuni 50 mln eurot	100 % piirkondlikust ülemmäärest
50–100 mln eurot	50 % piirkondlikust ülemmäärest
Üle 100 mln euro	34 % piirkondlikust ülemmäärest

Seega arvutatakse ulatuslikule investeerimisprojektile antav abisumma järgmise valemi alusel: maksimaalne abisumma = $R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$, kus R on regionaalabi kohandamata ülemmäär, B on abikõlblik kulu vahemikus 50–100 mln eurot ning C on abikõlblik kulu, mis ületab 100 mln eurot. Arvutused tehakse ametlike vahetuskurside alusel, mis kehtivad abi andmise kuupäeval, või kui abi suhtes kehtib eraldi teatamiskohustus, siis teatamise kuupäeval.

- (57) Kui kõigist allikatest saadav abi ületab 75 % abi ülemmäärest, mida 100 miljoni euro suuruse abikõlbliku investeeringu korral võib saada vastavalt abi tüüp-piirmääradele, mida kohaldatakse suurte ettevõtete suhtes abi andmise hetkel kehtiva heakskiidetud regionaalabi kaardi alusel, ning kui
- (a) abisaaja arvele langeb üle 25 % asjaomaste toodete läbimüügist asjaomastel turgudel enne investeeringu tegemist või tema osa pärast investeeringu tegemist on üle 25 % või
- (b) projektiga saavutatud tootmisvõimsus mõõdetuna vaatlusaluse toote nähtava tarbimise ⁽⁵⁴⁾ andmete alusel moodustab rohkem kui 5 % turu suurusest, välja arvatud juhul, kui nähtava tarbimise keskmine aastane kasvumäär viimasel viiel aastal ületab Euroopa Majanduspiirkonna SKT keskmise aastase kasvumäära,

siis kiidab järelevalveamet investeeringuteks ettenähtud regionaalabi heaks alles pärast järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamisele järgnevat üksikajalikk kontrollimist, et abi oleks vajalik investeeringu ergutamiseks ning et abimeetmest saadav kasu ületaks sellest tingitud konkurentsimoonutused ja moonutava mõju lepinguosaliste vahelisele kaubandusele. ⁽⁵⁵⁾

⁽⁵³⁾ Abi kohandatud ülemmäära arvutamisel võetakse alati aluseks sellise abi ülemmäär, mida antakse suurtele ettevõtetele vastavalt jaotisele 25.B.4.1.2. Ulatuslikele investeerimisprojektidele ei ole lubatud anda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ettenähtud lisatoetusi.

⁽⁵⁴⁾ Asjaomase toote nähtav tarbimine on toodangu ja impordi summa, millest arvatakse maha eksport.

⁽⁵⁵⁾ Enne käesolevate suuniste jõustumist võib järelevalveamet koostada täiendavad suunised kriteeriumide kohta, mida ta selle hindamise käigus arvesse võtab.

- (58) Asjaomane toode on tavaliselt investeerimisprojektiga seotud toode.⁽⁵⁶⁾ Kui projekt hõlmab vahetoodet ja kui märkimisväärset osa selle toote toodangust turul ei müüda, võib asjaomase tootena käsitleda ka tootmisahela järgmise etapi toodet. Asjaomane kaubaturg hõlmab kõnealust toodet ja selliseid asendustooteid, mida käsitleb asendustootena kas tarbija (toote omaduste, hinna ja kasutusotstarbe põhjal) või tootja (lähtuvalt tootmisseadmete paindlikkusest).
- (59) Kohustus tõendada, et olukord ei vasta punkti 57 alapunktides a ja b kirjeldatule, lasub EFTA riigil.⁽⁵⁷⁾ Alapunktide a ja b kohaldamisel määratakse müük ja nähtav tarbimine tavaliselt EMP territooriumil PRODCOMi klassifikatsiooni⁽⁵⁸⁾ asjakohasel tasemel või kui see teave ei ole kättesaadav või asjakohane, siis mõne muu üldtunnustatud turusegmentide loetelu alusel, mille kohta statistilised andmed on kergesti kättesaadavad.

25.B.4.4 Abi kumuleerumist käsitlevad reeglid

- (60) Abi osatähtsuse ülemmäär, mis on sätestatud jaotistes 25.B.4.1 ja 25.B.4.3, kehtivad abi kogusumma kohta, kui:
- abi antakse samaaegselt mitme regionaalabi kava alusel või koos sihtotstarbelise abiga;
 - abi saadakse kohalikest, piirkondlikest, riiklikest või EMP vahenditest.
- (61) Materiaalsete või immateriaalsete investeerimiskulude põhjal arvatud abi kombineerimisel palgakulude põhjal arvatud abiga tuleb arvestada asjaomase piirkonna jaoks ettenähtud abi osatähtsuse ülemmäära.⁽⁵⁹⁾
- (62) Kui regionaalabi kõlblikud kulutused on täielikult või osaliselt ka muu abi kõlblikud, rakendatakse vastava ühisosa suhtes kõige soodsamat kohaldatavates eeskirjades sätestatud ülemmäära.
- (63) Kui EFTA riik näeb ette, et ühe abikava kohaselt antavat riigiabi võib kombineerida muude abikavade kohaselt antava abiga, peab ta iga abikava puhul kindlaks määrama meetodi, mille abil ta tagab eespool loetletud tingimuste täitmise.
- (64) Käesolevates suunistes kehtestatud abi suurima osatähtsuse ületamise vältimiseks ei tohi investeeringuteks ettenähtud regionaalabi kumuleeruda vähese tähtsusega abiga, mida antakse samade abikõlblike kulude katmiseks.

25.B.5 Tegevuskulude katmiseks antav abi⁽⁶⁰⁾

- (65) Regionaalabi andmine ettevõtte jooksvate kulude katmiseks (tegevuskulude katmiseks antav abi) on üldjuhul keelatud. Erandjuhul võib sellist abi siiski anda piirkondades, mis on artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud erandi alusel abikõlblikud, kui (i) abi andmine on õigustatud regionaalarengu ja abi olemuse seisukohast ning (ii) abi määr on proportsionaalne puudustega, mille leevendamiseks abi antakse.⁽⁶¹⁾ Puuduste olemasolu ja nende olulisust peab tõendama EFTA riik. Lisaks sellele on tegevuskulude katmiseks antava abi mõningad vormid lubatud väikese rahvastikutihedusega piirkondades ja hõredalt asustatud aladel.
- (66) Tegevuskulude katmiseks antav abi tuleks põhimõtteliselt eraldada ainult eelnevalt määratletud abikõlblike kulude⁽⁶²⁾ jaoks ja selline abi peaks piirduma teatava osaga nimetatud kuludest.

⁽⁵⁶⁾ Kui investeerimisprojekt hõlmab erinevate toodete tootmist, tuleb kõiki selliseid tooteid arvesse võtta.

⁽⁵⁷⁾ Kui EFTA riik tõendab, et abisaaja loob uue kaubaturu, siis ei tule punkti 57 alapunktides a ja b nimetatud kontrolli teostada ning abi antakse punktis 56 esitatud jaotuse alusel.

⁽⁵⁸⁾ Nõukogu 19. detsembri 1991. aasta määrus (EÜ) nr 3924/91 ühenduse tööstustoodangu statistilise vaatluse sisseseadmise kohta (EÜT L 374, 31.12.1991, lk 1). Määrus inkorporeeriti EMP lepingusse (XXI lisana) ühiskomitee otsusega nr 7/94.

⁽⁵⁹⁾ See tingimus loetakse täidetuks, kui alginvesteeringuks ettenähtud abi (väljendatuna protsendina investeeringust) ja uute töökohtade loomiseks ettenähtud abi (väljendatuna protsendina palgakulust) summa ei ületa kõige soodsamat summat, mis saadakse asjaomase piirkonna puhul ettenähtud ülemmäära kohaldamisel kas jaotises 25.B.4.1 või jaotises 25.B.4.3 nimetatud kriteeriumide kohaselt.

⁽⁶⁰⁾ Nagu iga muu regionaalabi vormi puhul kohaldatakse tegevuskulude katmiseks antava abi andmisel alati erieskirju, mida võidakse kohaldada konkreetse sektoris.

⁽⁶¹⁾ Tegevuskulude katmiseks antavat abi antakse eelkõige maksuvabastuse või sotsiaalkindlustusmaksete vähendamise kujul, mis ei ole seotud abikõlblike investeerimiskuludega.

⁽⁶²⁾ Näiteks asendusinvesteeringud, transpordikulud ja tööjõukulud.

- (67) NACE klassifikatsiooni punktis J (koodid 65, 66 ja 67) määratletud finantstegevuse ja kontsernisese tegevuse ning punktis K (kood 74) määratletud kontsernisese tegevuse eripära tõttu on vähetöenäoline, et nende tegevuste jaoks eraldatav tegevuskulude katmiseks antav abi soodustab regionaalarengut; samas kätkeb see endas ohtu, et abi moonutab konkurentsi, nagu on märgitud suuniste peatükis 17.⁽⁶³⁾ Seepärast ei kiida järelevalveamet heaks tegevuskulude katmiseks antava abi andmist käesolevate suuniste alusel finantsteenuste sektorile või kontsernisese tegevuse jaoks, välja arvatud juhul, kui sellist abi antakse üldiste abikavade alusel, mis on avatud kõikidele sektoritele ja mis on kavandatud täiendavate transpordi- ja tööhõukulude korvamiseks. Tegevuskulude katmiseks antavat abi ei anta ka ekspordi soodustamiseks.
- (68) Kuna tegevuskulude katmiseks antav abi on mõeldud regionaalarengu viivituste ja kitsaskohtade kõrvaldamiseks, välja arvatud punktides 69 ja 70 kirjeldatud juhtudel, peaks nimetatud abi olema põhimõtteliselt ajutine ja aja jooksul vähenema ning abi andmine tuleks lõpetada, kui asjaomaste piirkondade heaolu on EMPi jõukamate piirkondade omale lähenenud.⁽⁶⁴⁾
- (69) Erandina eelmisest punktist võib tegevuskulude katmiseks antavat abi, mis järk-järgult ei vähene ega ole ajaliselt piiratud, lubada ainult hõredalt asustatud piirkondades, kui abi eesmärk on vältida või vähendada edaspidist rahvastikutukadu nendes piirkondades.⁽⁶⁵⁾ Hõredalt asustatud piirkonnad on need, mis kuuluvad Norra puhul NUTS II ning Islandi⁽⁶⁶⁾ puhul NUTS IV tasandi piirkondade hulka, mille rahvastikutihedus on kaheksa inimest ruutkilomeetri kohta või väiksem ning mis külgnevad samasuguse rahvastikutihedusega väiksemate piirkondadega.
- (70) Lisaks sellele võib väikese rahvastikutihedusega piirkondades lubada abi, mis ei kahane järk-järgult ega ole ajaliselt piiratud ning mis on ette nähtud täiendavate transpordikulude osaliseks katmiseks järgmistel tingimustel.
- Abi võib kasutada üksnes teisi transpordi abikavasid arvesse võttes täiendavate transpordikulude hüvitamiseks. Abisumma arvutamisel tüüpiliste kulude alusel tuleb hoiduda süsteemisest ülemäärasest hüvitamisest.
 - Abi võib anda üksnes väikese rahvastikutihedusega piirkondades toodetud kaupade asjaomase riigi piires transportimisel tekkinud täiendavate kulude katmiseks. See abi ei tohi olla ekspordiabi. Abi ei tohi anda selliste ettevõtete kaupade transpordiks või edastamiseks, millel ei ole alternatiivset asukohta (kaevandused, hüdroelektrijaamad jne).
 - Abisumma peab saama eelnevalt erapooletult kindlaks määrata abina ühe tonnkilomeetri kohta ning abi kohta tuleb koostada muu hulgas nimetatud suhet kirjeldav aastaaruanne.
 - Täiendavate kulude hinnang peab põhinema majanduslikult kõige tasuvamal transpordiliigil ja lühimal teekonnal tootmis- või töötlemiskohast turustamiskohani asjaomase transpordiliigi vahendusel; arvesse tuleb võtta ka keskkonnakulusid.
- (71) Tegevuskulude katmiseks antava abi vajadust ja määra tuleb igal üksikjuhul korrapäraselt kontrollida, et teha kindlaks abi vajalikkus asjaomasele piirkonnale pikemas perspektiivis. Seetõttu kinnitab järelevalveamet tegevuskulude katmiseks antava abi kavad ainult käesolevate suuniste kehtimise ajaks.
- (72) Selleks et kontrollida mõju, mida tegevuskulude katmiseks antava abi kavad kaubandusele ja konkurentile avaldavad, on EFTA riigid kohustatud igal aastal esitama aruande iga NUTS II tasandi piirkonna⁽⁶⁷⁾ kohta, kus tegevuskulude katmiseks antavat abi antakse. Aruanded peavad sisaldama iga asjaomases piirkonnas heakskiidetud abikava kogukulusid või hinnangulist sissetuleku vähenemist ning selles tuleb teatada kümme suurimat tegevuskulude katmiseks antava abi saajat asjaomases piirkonnas,⁽⁶⁸⁾ nimetada saajate tegevusvaldkonnad ja igaihe saadud abisumma.

⁽⁶³⁾ Järelevalveameti suunist on kättesaadavad veebilehel: <http://www.eftasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

⁽⁶⁴⁾ Vähenemise põhimõtet tuleb arvestada ka siis, kui teatatakse uutest olemasolevaid abikavasid asendavatest tegevuskulude katmiseks antava abi kavadest. Sellegipoolest võib selle põhimõtte kohaldamisel lubada paindlikkust, kui tegevuskulude katmiseks antava abi kavad on koostatud artikli 61 lõike 3 punktis a sätestatud piirkondades asuvate konkreetsete alade geograafiliste puuduste vähendamiseks.

⁽⁶⁵⁾ Seda, et kavandatav abi on vajalik ja asjakohane rahvastiku edasise vähenemise ennetamiseks ja vähendamiseks, peab tõendama asjaomane EFTA riik.

⁽⁶⁶⁾ Islandit käsitleva NUTS klassifikatsiooni muutmise korral – vt joonealune märkus nr 22 – tuleks muuta ka kohaldatavat NUTS tasandit.

⁽⁶⁷⁾ Islandi puhul vajaduse korral NUTS tasand.

⁽⁶⁸⁾ Saadud abisumma suuruse alusel.

25.B.6 Uutele väikestele ettevõtetele antav abi

- (73) Kuigi uutel väikestel ettevõtetel on raskusi kogu EMPs, ilmneb, et abi saavates piirkondades pidurdab majandusarengut suhteliselt madal ettevõtluse tase ja eelkõige asjaolu, et ettevõtteid luuakse keskmisest vähem. Seetõttu on väikeste ettevõtete käivitamise ja esmase arengu stimuleerimiseks abisaavas piirkonnas vaja kasutusele võtta uus abivorm, mida saab anda lisaks investeringuteks ettenähtud regionaalabile.
- (74) Abi tõhusa suunatuse tagamiseks tuleks seda liiki abi diferentseerida vastavalt iga piirkonna kategooria ees seisvatele raskustele. Lisaks sellele tuleks lubamatu konkurentsimoonutuste ohu, sealhulgas olemasolevate ettevõtete töötajate lahkumise ohu vältimiseks anda abi vähemalt algetapis ainult väikestele ettevõtetele ning sellise abi summad peavad olema piiratud ja vähenevad.
- (75) Sellest tulenevalt kiidab järelevalveamet heaks abikavad, millega antakse väikestele ettevõtetele, mille majandustegevus toimub artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erandi kohaselt abikõlblikus piirkonnas, abi kuni 1 miljon eurot ettevõtte kohta. ⁽⁶⁹⁾ Uutele väikestele ettevõtetele antav iga-aastane abi ei tohi ületada 33 % eespool nimetatud abi kogusummast ettevõtte kohta.
- (76) Abikõlblikeks kuludeks on õigusabikulud, nõustamiskulud, kulud konsultatsiooniteenustele ja halduskulud, mis on vahetult seotud ettevõtte asutamisega, samuti järgmised kulud, kui need on reaalselt tekkinud ettevõtte asutamisele järgneval esimesel viiel aastal: ⁽⁷⁰⁾
- võõrkapitali intressid ja omakapitali dividendid, mis ei ületa viitemäära;
 - tootmisruumide/seadmete rendikulud;
 - energia-, vee- ja küttekulud ja maksud (välja arvatud käibemaks ja ettevõtte tulumaks) ning halduskulud;
 - amortisatsioon, tootmisruumide/seadmete liisingumaksud ning palgakulud, sealhulgas kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksud, kui investeringut või töökoha loomist ja inimeste töölevõtmist ei ole rahastatud teiste abivormide kaudu.
- (77) Abi osatähtsus ei tohi ületada 25 % abikõlblikest kuludest, mis on tekkinud esimese kolme aasta jooksul pärast ettevõtte asutamist, ning 15 % sellele järgneva kahe aasta jooksul.
- (78) Nimetatud osatähtsust suurendatakse 5 % võrra piirkondades, mille rahvastikutihedus on väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta, ja väikesaartel, mille rahvaarv on väiksem kui 5 000 elanikku, ning teistel samasuguse eraldatusega sama suurte asualadel.
- (79) Tagamaks, et seoses asjaomaste abikõlblike kuludega ei ületataks abi ülemmäära ja asjaomase abi osatähtsust, peavad EFTA riigid võtma kasutusele vajaliku süsteemi. Abi suurima osatähtsuse ega kehtestatud ülemmäära ületamise vältimiseks ei tohi käesolevas peatükis ettenähtud abi kumuleeruda muu avaliku sektori toetusega (sealhulgas vähese tähtsusega abiga).
- (80) Abi andmine eranditult uutele väikestele ettevõtetele võib tekitada olemasolevates väikestes ettevõtetes soovi sulgeda ettevõtte ja avada see kõnealust liiki abi saamiseks uuesti. EFTA riigid peaksid sellest ohust teadlikud olema ja peaksid kavandama abikavasid selliselt, et seda probleemi ei tekiks, näiteks piirates hiljuti suletud ettevõtete omanike võimalusi avaldusi esitada.

⁽⁶⁹⁾ Abikõlblikud on väikesed ettevõtted EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, lk 42) EMP lepingusse (XV lisa punktiga 1f) inkorporeeritud Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 364/2004 I lisa artikli 2 tähenduses (või mis tahes järgneva määruse tähenduses), mis on iseseisvad komisjoni määruse (EÜ) nr 364/2004 lisa artikli 3 tähenduses ja mis on loodud vähem kui viis aastat tagasi.

⁽⁷⁰⁾ Abikõlblikud kulud ei hõlma käibemaksu ja ettevõtte tulumaksu.

25.B.7 Regionaalabi kaardid ja abi nõuetele vastavaks tunnistamine

- (81) EFTA riigi regionaalabi kaardi moodustavad EFTA riigi piirkonnad, millel on erandite alusel õigus saada investeringuteks ettenähtud regionaalabi, ning igale piirkonnale heakskiidetud alginvesteeringuks antava abi osatähtsuse ülemmäärad. ⁽⁷¹⁾ Regionaalabi kaardil määratletakse ka piirkonnad, millel on õigus saada ettevõtetusabi. Regionaalabi kaardid ei hõlma tegevuskulude katmiseks antava abi kavasid, mida hinnatakse igal üksikjuhul eraldi asjaomase EFTA riigi poolt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõike 3 kohaselt esitatud teatise alusel.
- (82) Euroopa Kohus on otsustanud, et otsuseid, millega Euroopa Komisjon võtab vastu iga liikmesriigi regionaalabi kaardid, tuleb tõlgendada regionaalabi suuniste lahutamatu osana ja need on täitmiseks kohustuslikud ainult siis, kui liikmesriigid on need heaks kiitnud. ⁽⁷²⁾ Järelevalveamet on seisukohal, et sama kehtib ka järelevalveameti otsuste suhtes.
- (83) Lisaks sellele tuleks meenutada, et regionaalabi kaartidel määratletakse ka nende grupierandite kohaldamisala, millega regionaalabi vabastatakse järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 3 vastavast teatamiskohustusest, sõltumata sellest, kas abi antakse määruse (EÜ) 70/2001 ⁽⁷³⁾ alusel või regionaalabi muid vorme käsitleva võimaliku tulevase erandimääruse alusel.
- (84) Käesolevate suuniste kohaselt hõlmab regionaalabi kaart olenevalt EFTA riigi sotsiaal-majanduslikust olukorrast piirkondi, mille EFTA riigid tunnistavad artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt regionaalabi kõlblikeks jaotises 25.B.3.3.1 määratud abikõlbliku elanikkonna ulatuses.
- (85) Järgides käesolevates suunistes sätestatud tingimusi, otsustavad EFTA riigid ise, kas nad soovivad anda investeringuteks ettenähtu regionaalabi ja millises ulatuses nad seda teevad. Pärast käesolevate suuniste vastuvõtmist peaks iga EFTA riik järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõike 3 kohaselt esitama võimalikult kiiresti järelevalveametile kogu oma territooriumi hõlmava ühtse regionaalabi kaardi.
- (86) Järelevalveamet vaatab teatise läbi järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 sätestatud korras. Pärast läbivaatamist avaldab järelevalveamet heakskiidetud regionaalabi kaardid *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes. Need kaardid jõustuvad 1. jaanuaril 2007 või kui need kiidetakse heaks pärast seda, siis sel kuupäeval, kui järelevalveamet need heaks kiidab; kaarte käsitletakse käesolevate suuniste lahutamatu osana.
- (87) Teatis peab selgelt määratlema artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt esitatud abikõlblikud piirkonnad ning suurtele ettevõtetele ettenähtud abi osatähtsuse, võttes arvesse ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi kohandatud ülemmäärasid.
- (88) Artikli 61 lõike 3 punkti c kohaste piirkondade – välja arvatud majandusarengu piirkonnad, väikese rahvastikutihedusega piirkonnad ja piirialad – määramise selgituseks tuleks esitada üksikasjalik toetav teave, mis hõlmab asjaomaste piirkondade üksikasjalikku kirjeldust, rahvastikuandmeid, andmeid asjaomaste piirkondade SKT ja töötuse määra kohta ning mis tahes muud asjakohast teavet.
- (89) Pikaajaliseks regionaalarenguks vajaliku järjepidevuse tagamiseks peaks EFTA riikide esitatud piirkondade nimekirja kehtima põhimõtteliselt kogu ajavahemiku 2007–2013 vältel. Selle võib aga läbi vaadata 2010. aastal. ⁽⁷⁴⁾ Iga EFTA riik, kes soovib muuta artikli 61 lõike 3 punkti c kohaste abikõlblike piirkondade nimekirja või kohaldatavat abi osatähtsust, peab esitama järelevalveametile sellekohase teatise hiljemalt 1. aprilliks 2010. Piirkondadega seotud mis tahes muudatused ei tohi ületada 50 % EFTA riikidele vastavalt artikli 61 lõike 3 punktile c lubatud abikõlbliku elanikkonna määra. Piirkonnad, mis vaheläbivaatamise tulemusena ei ole enam regionaalabi kõlblikud, ei ole ka mis tahes üleminekuabi kõlblikud. Lisaks sellele võivad EFTA riigid esitada igal ajal järelevalveametile taotluse lisada nimekirja täiendavaid piirkondi kuni hetkeni, mil asjakohane abikõlbliku elanikkonna määra on saavutatud.

⁽⁷¹⁾ Kohandatud vastavalt punktidele 56 eraldi teatamisele kuuluva ulatuslikeks investeeringuteks ettenähtud abi korral.

⁽⁷²⁾ Euroopa Kohtu 18. juuni 2002. aasta otsus kohtuasjas C-242/00, Saksamaa v. komisjon.

⁽⁷³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EU asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 364/2004, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse selle XV lisa punkti 1f kaudu EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, lk 42), millega muudetakse määrust (EÜ) nr 70/2001 seoses selle kohaldamisala laiendamise ja arendustegevuseks antavale abile (ELT L 63, 28.2.2004, lk 22).

⁽⁷⁴⁾ Vaheläbivaatamise suhtes kehtivad sätted ei tohiks takistada Islandi riigi abikõlbliku elanikkonna määra muutmist enne 2010. aastat ka siis, kui enne seda muudetakse kõnealuses riigis NUTS klassifikatsiooni, nagu on kirjeldatud joonealuses märkuses nr 22.

25.B.8 Jõustumine, rakendamine, läbipaistvus ja läbivaatamine

- (90) Järelevalveamet kavatses kohaldada käesolevaid suuniseid kogu regionaalabi suhtes, mida antakse pärast 31. detsembrist 2006. Enne 2007. aastat antavat regionaalabi hinnatakse 1999. aasta regionaalabi suuniste kohaselt.
- (91) Kuna taotlused peavad olema kooskõlas regionaalabi kaardiga, ei saa regionaalabi kavasad või pärast 31. detsembrist 2006 antava sihtotstarbelise abi kohta esitatavaid taotlusi lugeda täielikuks enne, kui asjaomase EFTA riigi regionaalabi kaart on kinnitatud jaotises 25.B.7 kirjeldatud korras. Sellest tulenevalt ei vaata järelevalveamet tavaliselt selliste regionaalabi kavade taotlusi, mida tuleks kohaldada pärast 31. detsembrist 2006, või pärast nimetatud kuupäeva antava sihtotstarbelise abi taotlusi läbi enne, kui asjaomase EFTA riigi regionaalabi kaart on vastu võetud.⁽⁷⁵⁾ Sama kehtib käesolevate suuniste jaotises 25.B.6 käsitletud uutele väikestele ettevõtetele ettenähtud abikavade suhtes.
- (92) Järelevalveamet on seisukohal, et käesolevate suuniste kohaldamine toob endaga kaasa olulised muudatused EFTA riikide regionaalabi suhtes kohaldatavates eeskirjades. Lisaks sellele on ilmnenud vajadus vaadata läbi kõikide regionaalabikavade jätkumise õigustatus ja tõhusus, seda nii investeeringuteks ettenähtud abi kui ka tegevuskulude katmiseks antava abi puhul. Sel eesmärgil teeb järelevalveamet vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 1 EFTA riikidele ettepaneku järgmisteks asjakohasteks meetmeteks.
- Ilma et see piiraks määruse (EÜ) 70/2001 (mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 364/2004, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse selle XV lisa punkti 1f kaudu EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, lk 42)) artikli 10 lõike 2 kohaldamist ning määruse (EÜ) nr 2204/2002 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist tööhõivealase riigiabi suhtes, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse selle XV lisa punkti 1g kaudu EMP ühiskomitee 20. juuni 2003. aasta otsusega nr 83/2003 (ELT L 257, lk 39, 9.10.2003, kaasanne nr 51, lk 250)) artikli 11 lõike 2 kohaldamist, peaksid EFTA riigid ajaliselt piirama kõikide olemasolevate regionaalabi kavade kohaldamist abiga, mida antakse kuni 31. detsembrini 2006 (kaasa arvatud).
 - Kui keskkonnaabi kavad võimaldavad vastavalt suuniste⁽⁷⁶⁾ 15. peatüki joonealusele märkusele 31 anda regionaalabi keskkonnainvesteeringute jaoks, peaksid EFTA riigid asjaomaseid kavasad muutma, et tagada abi andmine alles pärast 31. detsembrist 2006, kui selline abi vastab abi andmise ajal kehtivale regionaalabi kaardile.
 - EFTA riigid peaksid vajadusel muutma muid olemasolevaid abikavasid tagamaks, et mis tahes piirkondlikke soodustusi, mida võimaldatakse koolitusabi, teadustööks ja arendustegevuseks antava abi või keskkonnavalase abi korral, saaks artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblikes piirkondades pärast 31. detsembrist 2006 anda ainult vastavalt abi andmise kuupäeval kehtivale järelevalveameti poolt vastuvõetud regionaalabi kaardile.

Järelevalveamet kutsub EFTA riike üles ühe kuu jooksul kinnitama oma nõustumist kõnealuste ettepanekutega.

- (93) Lisaks sellele on järelevalveamet seisukohal, et regionaalabi läbipaistvuse parandamiseks on vaja võtta täiendavaid meetmeid. Eriti oleks vaja tagada, et EFTA riikidel, ettevõtjatel, huvitatud pooltel ja järelevalveametil endal oleks hea juurdepääs kõigi EFTA riikides kohaldatavatele regionaalabi kavade terviktekstidele. Järelevalveamet on seisukohal, et seda on lihtne saavutada üksteisele viitavate veebilehtede abil. Sel põhjusel taotleb järelevalveamet regionaalabi kavasad läbi vaadates süstemaatiliselt EFTA riikide ettevõtjatele lõpliku abikava tervikteksti avaldamist Internetis ning asjaomase veebiaadressi järelevalveametile teatavaks tegemist. Projektid, mille kulud on kantud enne abikava avaldamist, ei ole regionaalabi kõlblikud.

⁽⁷⁵⁾ Järelevalveamet annab EFTA riikidele teada, et teatamiskohustuse võimalikult lihtsaks muutmiseks kavatses Euroopa Komisjon kasutada oma volitusi vabastada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest kõik läbipaistvad investeeringuteks ettenähtud regionaalabi kavad, mis vastavad asjaomase liikmesriigi heakskiidetud regionaalabi kaardile. Teatamiskohustusest vabastamine ei hõlma sihtotstarbelisi üksiktoetusi ega tegevuskulude katmiseks antava abi kavasad. Lisaks sellele kohaldatakse ulatuslikele üksiktoetuste projektidele ettenähtud teabenõudeid ja teavitamiskohustust ka edaspidi, sealhulgas juhul, kui abi antakse nendest nõuetest ja kohustustest vabastatud kava raames. Selle ajani, kuni Euroopa Komisjon kõnealuse määruse on ametlikult vastu võtnud ja see on EMP lepingusse inkorporeeritud, kehtib nimetatud investeeringuteks ettenähtud kavade suhtes järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 ja II osa artiklis 2 sätestatud üldine teatamiskohustus.

⁽⁷⁶⁾ Järelevalveameti suunistes on kättesaadavad veebilehel: <http://www.efasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

(94) Järelevalveamet võib käesolevaid suuniseid igal ajal läbi vaadata või neid muuta, kui see peaks konkurentsipoliitika, EMP muu poliitika või rahvusvaheliste kohustuste arvesse võtmiseks vajalik olema.

I LISA

Terasetööstuse määratlus

Käesolevate suuniste kontekstis hõlmab terasetööstus ettevõtjaid, kes tegelevad järgmises tabelis loetletud terasetoodete valmistamisega.

Toode	Kaupade kombineeritud nomenklatuuri kood (*)
Malm	7201
Ferrosulamid	7202 11 20, 7202 11 80, 7202 99 11
Rauamaagi jm käsnausaaduste otsesel redutseerimisel saadud raud	7203
Raud ja legeerimata teras	7206
Pooltooted rauast või legeerimata terasest	7207 11 11; 7207 11 14; 7207 11 16; 7207 12 10; 7207 19 11; 7207 19 14; 7207 19 16; 7207 19 31; 7207 20 11; 7207 20 15; 7207 20 17; 7207 20 32; 7207 20 51; 7207 20 55; 7207 20 57; 7207 20 71
Lehtvaltsitud rauast või legeerimata terasest	7208 10 00; 7208 25 00; 7208 26 00; 7208 27 00; 7208 36 00; 7208 37; 7208 38; 7208 39; 7208 40; 7208 51; 7208 52; 7208 53; 7208 54; 7208 90 10; 7209 15 00; 7209 16; 7209 17; 7209 18; 7209 25 00; 7209 26; 7209 27; 7209 28; 7209 90 10; 7210 11 10; 7210 12 11; 7210 12 19; 7210 20 10; 7210 30 10; 7210 41 10; 7210 49 10; 7210 50 10; 7210 61 10; 7210 69 10; 7210 70 31; 7210 70 39; 7210 90 31; 7210 90 33; 7210 90 38; 7211 13 00; 7211 14; 7211 19; 7211 23 10; 7211 23 51; 7211 29 20; 7211 90 11; 7212 10 10; 7212 10 91; 7212 20 11; 7212 30 11; 7212 40 10; 7212 40 91; 7212 50 31; 7212 50 51; 7212 60 11; 7212 60 91
Kuumvaltsitud vardad ja latid rauast või legeerimata terasest, korrapäraselt kokku keritud	7213 10 00; 7213 20 00; 7213 91; 7213 99
Muud vardad ja latid rauast või legeerimata terasest	7214 20 00; 7214 30 00; 7214 91; 7214 99; 7215 90 10
Kujuprofiilid rauast või legeerimata terasest	7216 10 00; 7216 21 00; 7216 22 00; 7216 31; 7216 32; 7216 33; 7216 40; 7216 50; 7216 99 10
Roostevaba teras	7218 10 00; 7218 91 11; 7218 91 19; 7218 99 11; 7218 99 20
Lehtvaltsitud roostevabast terasest	7219 11 00; 7219 12; 7219 13; 7219 14; 7219 21; 7219 22; 7219 23 00; 7219 24 00; 7219 31 00; 7219 32; 7219 33; 7219 34; 7219 35; 7219 90 10; 7220 11 00; 7220 12 00; 7220 20 10; 7220 90 11; 7220 90 31

Toode	Kaupade kombineeritud nomenklatuuri kood (*)
Kuumvaltsitud vardad ja latid roostevabast terasest	7221 00; 7222 11; 7222 19; 7222 30 10; 7222 40 10; 7222 40 30
Lehtvaltsstooded muust legeerterasest	7225 11 00; 7225 19; 7225 20 20; 7225 30 00; 7225 40; 7225 50 00; 7225 91 10; 7225 92 10; 7225 99 10; 7226 11 10; 7226 19 10; 7226 19 30; 7226 20 20; 7226 91; 7226 92 10; 7226 93 20; 7226 94 20; 7226 99 20
Muu legeerteras valu-plokkidena vm esmasvormidena	7224 10 00; 7224 90 01; 7224 90 05; 7224 90 08; 7224 90 15; 7224 90 31; 7224 90 39; 7227 10 00; 7227 20 00; 7227 90; 7228 10 10; 7228 10 30; 7228 20 11; 7228 20 19; 7228 20 30; 7228 30 20; 7228 30 41; 7228 30 49; 7228 30 61; 7228 30 69; 7228 30 70; 7228 30 89; 7228 60 10; 7228 70 10; 7228 70 31; 7228 80
Sulundkonstruktsioonid	7301 10 00
Rööpad ja liiprid	7302 10 31; 7302 10 39; 7302 10 90; 7302 20 00; 7302 40 10; 7302 10 20
Õmblusteta torud ja õonesprofiilid	7303; 7304
Rauast või terasest keevistorud välisläbimõõduga üle 406,4 mm	7305

(*) EÜT L 279, 23.10.2001, lk 1.

II LISA

Sünteeskiutööstuse mõiste

Käesolevate suuniste kontekstis hõlmab sünteeskiutööstus järgmist:

- polüestril, polüamiidil, akrüülil või polüpropüleenil põhinevate igat liiki kiudude ja lõngade valmistamine ekstrusiooni/tekstureerimise teel, olenemata nende lõppkasutusest, või
- polümerisatsioon (sh polükondensatsioon), kui see on kasutatavate seadmete seisukohalt üks osa ekstrusioonist, või
- kõik kõrvalprotsessid, mis on seotud võimaliku abisaaja või mõne teise samasse kontserni kuuluva äriühingu olemasoleva ekstrusiooni-/tekstureerimisvõimsusega ning mis on kõnealuse majandustegevuse puhul kasutatavate seadmete kaudu selle tootmisvõimsusega integreeritud.

III LISA

Punktis 54 ettenähtud vorm kokkuvõtliku teabe esitamiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele antava abi kohta

1. Abi saaja (abi saava(te) äriühingu(te) nimi/nimed):
.....
2. Abikava viitenumber (järelvalveameti viitenumber olemasolevale abikavale või olemasolevatele abikavadele, mille alusel abi antakse):
.....
3. Abi andev avalik-õiguslik üksus/andvad avalik-õiguslikud üksused (abi andva(te) asutus(t)e nimi/nimed ja kontakt-andmed):
.....
4. EFTA riik, kus investering tehakse:
.....
5. Piirkond (NUTS III tasand), kus investering tehakse:
.....
6. Kohalik omavalitsus (varem NUTS V tasand), kus investering tehakse:
.....
7. Projekti liik (uue käitise rajamine, olemasoleva käitise laiendamine, olemasoleva käitise toodete mitmekesistamine uute täiendavate toodete lisamisega, olemasoleva käitise tootmisprotsessi põhjalik ümberkorraldamine):
.....
8. Investeerimisprojekti alusel toodetavad tooted või pakutavad teenused (koos PRODCOM/NACE nomenklatuuriga või teenindussektori puhul CPA nomenklatuuriga):
.....
9. Investeerimisprojekti lühikirjeldus:
.....
10. Investeerimisprojekti diskonteeritud abikõlblikud kulud (eurodes):
.....
11. Diskonteeritud abisumma (bruto) eurodes:
.....
12. Abi osatähtsus (% toetuse brutoekvivalendist):
.....
13. Kavandatava abi maksmise võimalikud tingimused:
.....
14. Projekti kavandatud algus- ja lõppkuupäev:
.....
15. Abi andmise kuupäev:
.....”